

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

2 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 261

03-08-2021 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

കേരളത്തിലെ പരമ്പരാഗത വിത്തിനങ്ങൾ

ചോദ്യം	ഉത്തരം
<p align="center"> ശ്രീ എം വിൻസെന്റ് , ശ്രീ എ . പി . അനീൽ കുമാർ , ശ്രീ സി ആർ മഹേഷ്, ശ്രീ എൽദോസ് പി. കന്നപ്പിള്ളിൽ </p>	<p align="center"> Shri. P. Prasad (കൃഷി വകുപ്പ് മന്ത്രി) </p>
<p>(എ) സംസ്ഥാനത്തെ ഓരോ പ്രദേശത്തിന്റെയും പ്രത്യേകതകൾക്ക് അനുസൃതമായ വിളകളുടെ വിത്തിനങ്ങൾ കർഷകർക്ക് വിതരണം ചെയ്യുന്നതിന് എന്തൊക്കെ നടപടികളാണ് സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്; വിശദീകരിക്കുമോ;</p>	<p>(എ) കൃഷി വകുപ്പിന്റെ Scheme on Biodiversity and Local Germplasm Conservation and Promotion പദ്ധതി പ്രകാരം പരമ്പരാഗത നെൽവിത്തിനങ്ങളും, ചെറുധാന്യങ്ങളും കൃഷി ചെയ്യുന്ന കർഷകർക്ക് ഹെക്ടറിന് 10000 രൂപ നിരക്കിൽ ധനസഹായം നൽകി വരുന്നു. ഈ തുകയിൽ നെൽവിത്തിന് 100% സബ്സിഡി അനുവദിച്ചു വരുന്നു. കർഷകർ ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന പരമ്പരാഗത നെൽവിത്തുകൾ, ഗുണനിലവാര പരിശോധനയ്ക്ക് ശേഷം കിലോയ്ക്ക് 50 രൂപ നിരക്കിൽ കേരള സംസ്ഥാന വിത്ത് വികസന അതോറിറ്റി സംഭരിച്ചു വിതരണം ചെയ്യുന്നു. കൃഷി വകുപ്പ് ഓരോ പ്രദേശത്തിന്റെയും പ്രത്യേകതകൾക്ക് അനുസൃതമായി നെൽവിത്തിനങ്ങൾ കർഷകർക്ക് വിതരണം ചെയ്യുന്നതിന് വിവിധ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു. അതിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു പദ്ധതിയാണ് "ജൈവ വൈവിധ്യ സംരക്ഷണവും വൈവിധ്യവൽക്കരണവും". 2021-2022 സാമ്പത്തിക വർഷം ടി പദ്ധതിയായി 25 ലക്ഷം രൂപയാണ് വകയിരുത്തിയിട്ടുള്ളത്. അതിൽ വയനാട് ജില്ലയിലെ നെല്ലിനങ്ങൾ സംരക്ഷിച്ചു കൃഷി ചെയ്യുന്നതിനായി 5 ലക്ഷം രൂപ പ്രത്യേകമായും വകയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. നാടൻ നെൽ വിത്തിനങ്ങളേയും ചെറുധാന്യങ്ങളുടെ വിത്തിനങ്ങളേയും തിരിച്ചറിഞ്ഞ് അവയുടെ വിത്തുൽപ്പാദനം വർദ്ധിപ്പിച്ച് പ്രസ്തുത ഇനങ്ങളുടെ വ്യാപനം ലക്ഷ്യമാക്കിയാണ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത്. ഈ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി വയനാട് മേഖലയിൽ വെളിയൻ, തൊണ്ടി, ചൊമല, മുളളൻകൈമ, പാൽതൊണ്ടി, അടുക്കൻ, ചെന്തൊണ്ടി, കരിയടുക്കൻ, ഓർക്കയമ, മണ്ണുവെളിയൻ, ചിറ്റുവെളിയൻ, കല്ലടി ആര്യൻ,</p>

ചെന്നെല്ല, ജീരകശാല, ഗന്ധകശാല മുതലായ നെൽവിത്തിനങ്ങൾ വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളാണ് സ്വീകരിച്ചുവരുന്നത്. ആലപ്പുഴ ജില്ലയിൽ ചേട്ടിവിരിപ്പ്, പൊക്കാളി, ചേറാടി, മുണ്ടകൻ മുതലായവയും പാലക്കാട് ജില്ലയിൽ തവളക്കണ്ണൻ, ചിറ്റേനി, ചേറാടി, കഞ്ഞുകുഞ്ഞ്, രക്തശാലി മുതലായവയുടേയും കൃഷി വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ നടന്നുവരുന്നു. 2017-18 മുതലാണ് ഈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയത്. പദ്ധതി പ്രകാരം 2017-18 ൽ 410 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്തും 2018-19 ൽ 383.52 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്തും 2019-20 ൽ 392.184 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്തും 2020-21 ൽ 248 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്തും പരമ്പരാഗത/നാടൻ നെല്ലിനങ്ങളുടെ കൃഷി നടപ്പിലാക്കി. കൂടാതെ നെൽ കൃഷി വികസന പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായുള്ള "പ്രത്യേക നെല്ലിനങ്ങൾക്കുള്ള ധന സഹായം" എന്ന ഘടകം പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി കർഷകർക്ക് ഹെക്ടറിന് 10,000/- രൂപ എന്ന നിരക്കിൽ ആനുകൂല്യം നൽകുന്നുണ്ട്. ഈ സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ 500 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്തേക്കായി 50 ലക്ഷം രൂപയാണ് ഇതിനായി വകയിരുത്തിയിട്ടുള്ളത്. പൊക്കാളി, ഞവര, ജീരകശാല, ഗന്ധകശാല, ബസ്തുതി അരി മുതലായ ഇനങ്ങളാണ് ടി പദ്ധതി പ്രകാരം കൃഷി ചെയ്തുവരുന്നത്. അടിസ്ഥാന സൗകര്യം ഉൾപ്പെടെയുള്ള നെൽ കൃഷിയുടെ വികസനത്തിനായി "കരി, കൈപ്പാട്, പൊക്കാളി എന്നീ പരമ്പരാഗത നെൽകൃഷി മേഖലകൾക്കുള്ള പ്രത്യേക ധന സഹായം" എന്ന ഘടക പദ്ധതി പ്രകാരം 136 ലക്ഷം രൂപ 2020-21 ൽ വകയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പരമ്പരാഗത പച്ചക്കറി വിത്തിനങ്ങളുടെ ഉല്പാദനത്തിനും പ്രചരണത്തിനുമായി 'പച്ചക്കറി വികസന പദ്ധതി'യിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി പ്രത്യേക ഘടകം ആവിഷ്കരിച്ചു നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ക്ലസ്റ്റർ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പച്ചക്കറി കൃഷി ചെയ്യുന്ന കർഷകർക്ക് ഓരോ പ്രദേശത്തെയും പ്രാധാന്യമുള്ള പച്ചക്കറി ഇനങ്ങൾ (ആനക്കൊമ്പൻ വെണ്ട, അഞ്ചൽ പയർ, പുളളി പയർ, വേങ്ങേരി വഴുതന, മലപ്പുണ്ട് വെളുത്തുള്ളി, ഓണക്കൂർ പാവൽ, ഇടയൂർ മുളക്, കാഞ്ഞങ്ങാട് ലോക്കൽ പയർ തുടങ്ങിയവ) കൃഷി ചെയ്യുന്നതിന് ഹെക്ടറിനായി 25,000 രൂപ അധിക ധനസഹായമായി നൽകി വരുന്നു. ഇതിലേയ്ക്കാവശ്യമായ വിത്തുകൾ പരമ്പരാഗത കർഷകരിൽ നിന്നും സ്വരൂപിച്ച് കർഷകർക്ക് വിതരണം ചെയ്യുന്നു. 2021-22 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ ഇപ്രകാരം 80 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്ത്

		<p>ഓരോ പ്രദേശത്തിന്റെയും പ്രത്യേകതകൾക്ക് അനുസൃതമായ പച്ചക്കറി ഇനങ്ങൾ കൃഷി ചെയ്യുന്നതിനായുള്ള പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ഇതിലേയ്ക്കായി 20 ലക്ഷം രൂപയാണ് നീക്കിവെച്ചിട്ടുള്ളത്. കൂടാതെ പ്രാദേശികമായി പ്രചാരത്തിലുള്ള പരമ്പരാഗത പച്ചക്കറി വിത്തിനങ്ങൾ ക്ലസ്റ്റർ ഗ്രൂപ്പ്, ഇക്കോ ഷോപ്പ് എന്നിവിടങ്ങൾ വഴി കൃഷിക്കാർക്ക് വിതരണം ചെയ്തു വരുന്നു. ഇതിനു പുറമേ വി.എഫ്.പി.സി.കെ. വഴി കേരളത്തിന്റെ കാലാവസ്ഥയ്ക്കനുയോജ്യമായ 17 ഓളം പച്ചക്കറി വിത്തിനങ്ങൾ പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ വി.എഫ്.പി.സി.കെ. വിത്തു സംസ്കരണ കേന്ദ്രത്തിന് കീഴിലുള്ള 106 വിത്തുല്പാദക കർഷകർ മുഖേന ഉല്പാദിപ്പിച്ച് വിതരണം ചെയ്തു വരുന്നു. കൂടാതെ ഓരോ പ്രദേശത്തേയും തെരഞ്ഞെടുത്ത 10 ഇനം നാടൻ പരമ്പരാഗത വിത്തിനങ്ങളും അതാത് ജില്ലകളിൽ വിത്തുല്പാദനം നടത്തി ചെറിയ തോതിൽ വിതരണം ചെയ്തു വരുന്നു. 2020-21 സാമ്പത്തിക വർഷം 1.53 ടൺ നാടൻ വിത്തുകൾ ഉല്പാദിപ്പിച്ച് വിതരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.</p>
(ബി)	<p>പരമ്പരാഗതമായ കൃഷി അറിവ് പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനും വിത്തുകളുടെ സംരക്ഷണത്തിനും പദ്ധതിയുണ്ടോ; വിശദീകരിക്കുമോ;</p>	<p>(ബി) പരമ്പരാഗത നെല്ല്, പച്ചക്കറി, ചെറുധാന്യ വിളകളുടെ ശേഖരവും, സംരക്ഷണവും കേരള കാർഷിക സർവകലാശാല വിത്ത് ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക വിഭാഗത്തിൽ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. 52 വിളകളിലായി 3872 ഇനങ്ങൾ കാർഷിക സർവ്വകലാശാലയുടെ വിവിധ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ സംരക്ഷിച്ച് വരുന്നു. കൂടാതെ വെള്ളാനിക്കര കാർഷിക കോളേജിൽ പ്രധാന ഇനങ്ങളുടെ വിത്തുകൾ ദീർഘകാലം ശീതീകരിച്ച് സൂക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി 25.01 .2021 ന് ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യപ്പെട്ടു. 50,000 ഇനം വിത്തുകൾ സൂക്ഷിക്കുവാനുള്ള സംവിധാനം തയ്യാറായിട്ടുണ്ട്. നാന്തറോളം പരമ്പരാഗത നെല്ലിനങ്ങളും 150 ഓളം മറ്റു വിളകളുടെ ഇനങ്ങളും ഇവിടെ സൂക്ഷിക്കുകയും കർഷകർക്ക് കൈമാറ്റം ചെയ്തുവരികയും ചെയ്യുന്നു. കൂടുതൽ ഇനങ്ങളുടെ വിത്തുകൾ ശേഖരിക്കുവാനുള്ള നടപടികൾ പുരോഗമിക്കുന്നു. കേരളത്തിലെ കാർഷിക വിളകളുടെ ലഭ്യമായ ജനിതക സമ്പത്ത് സംരക്ഷിക്കുക, ഇപ്പോൾ പ്രചാരത്തിലില്ലാത്ത ഇനങ്ങളുടെ കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക, വൈജ്ഞാനിക ജനിതക സമ്പത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥാവകാശം ഉറപ്പാക്കാനുള്ള സംവിധാനം സൃഷ്ടിക്കുക എന്നീ ലക്ഷ്യങ്ങളോടെ കേരള കാർഷിക സർവ്വകലാശാലയിൽ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ സാമ്പത്തിക സഹായത്തോടെ നടപ്പിലാക്കുന്ന വിളജനിതക വൈവിധ്യ സംരക്ഷണ പദ്ധതി</p>

		<p>ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഈ പദ്ധതിയിൻ കീഴിൽ കേരളത്തിലെ തനത് വിളകളുടെ ജനിതക സമ്പത്ത് സംരക്ഷിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പിലാക്കിയ 'Seed Gene Bank' അഥവാ വിത്ത് ജീൻ ബാങ്കിന്റെ നിർമ്മാണം 2021 ജനുവരി 25 ന് പൂർത്തിയായി.</p> <p>അമ്പതിനായിരത്തോളം ശേഖരണങ്ങൾ 25 മുതൽ 30 വർഷക്കാലം വരെ സംഭരിച്ചുവെക്കാനാകുന്ന മീഡിയം ടേം സ്റ്റോറേജ് വാൾട്ടോടു കൂടിയ (Medium Term Storage Vault) ജീൻ ബാങ്കാണ് രൂപകൽപ്പന ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. നിലവിൽ ലഭ്യമായിട്ടുള്ള നാന്ററിൽ പരം പരമ്പരാഗത നെല്ലിനങ്ങളിൽ ചെമ്പാവ്, ചീര, തവളക്കണ്ണൻ, പൊന്നാര്യൻ, കുറുവ, പ്രത്യേകതരം നെല്ലിനമായ നവര എന്നിവ കൃഷിയാവശ്യത്തിനും വിത്തുൽപ്പാദനത്തിനുമായി കർഷകർക്ക് വിതരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. വിവിധ പയറിനങ്ങളും പോഷകാഹാരഗുണങ്ങളുള്ള ചെറു ധാന്യവർഗ്ഗങ്ങളും ഘട്ടം ഘട്ടമായി വിതരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കേരള കാർഷിക സർവ്വകലാശാലയുടെ സാങ്കേതിക നേതൃത്വത്തിൽ തെരഞ്ഞെടുത്ത കൃഷിഭവനകളും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ചേർന്ന് നടപ്പിലാക്കുന്ന 'വിത്ത് ഗ്രാമ' പദ്ധതിയിലൂടെ പരമ്പരാഗത വിളയിനങ്ങളുടെയും ഇപ്പോൾ പ്രചാരത്തിലില്ലാത്ത ഇനങ്ങളുടെയും സംരക്ഷണവും വിത്തുൽപ്പാദനവും കർഷകർ മുഖേന നടന്നുവരികയാണ്. മാടക്കത്തറ, കട്ടനാട്, കണ്ണൂർ എന്നീ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ ഈ പരിപാടി പ്രാവർത്തികമാക്കി. പൊക്കാളി ഇനങ്ങളുടെ വിത്തുല്പാദനം 2021 ലെ വിരിപ്പു സീസൺ മുതൽ എറണാകുളം ജില്ലയിൽ പള്ളിപ്പുറം പൊക്കാളി നിലങ്ങളിൽ ഇപ്പോൾ കൃഷി ചെയ്തുവരികയാണ്. കൂടാതെ പച്ചക്കറി വികസന പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി പരമ്പരാഗത പച്ചക്കറി കൃഷിയിനങ്ങൾ ക്ലസ്റ്റർ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കൃഷി ചെയ്യുമ്പോൾ ആ ക്ലസ്റ്ററിലെ മറ്റു കൃഷിക്കാർക്ക് പ്രായോഗികമായ അറിവു പകർന്നു നൽകാൻ സാധിക്കുന്നു. പരമ്പരാഗത പച്ചക്കറി ഇനങ്ങൾ കൃഷി ചെയ്യുന്നതിന് പ്രോത്സാഹനം നൽകുന്നതിലൂടെ ഓരോ പ്രദേശത്തേയും പരമ്പരാഗത ഇനങ്ങൾ അന്യം നിന്നു പോകാതെ സംരക്ഷിക്കുവാനും സാധ്യമാകുന്നു.</p>
(സി)	<p>സംസ്ഥാനത്ത് കൃഷി വകുപ്പ് നൽകുന്ന വിത്തുകളുടെ ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പു വരുത്താൻ എന്തൊക്കെ നടപടികളാണ് സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്; വിശദാംശങ്ങൾ നൽകാമോ;</p>	<p>(സി) പരമ്പരാഗത നെൽവിത്ത് കൃഷി ചെയ്ത് വരുന്ന കർഷകരുടെ പക്കൽ നിന്നും അവർ ഉത്പാദിപ്പിച്ച നെൽവിത്തിന്റെ സാമ്പിളുകൾ സീഡ് ഇൻസ്പെക്ടർ വിത്ത് പരിശോധന ലാബിൽ പരിശോധനയ്ക്ക് അയക്കുകയും, ഗുണനിലവാരമുള്ള നെൽവിത്ത് "'ടൂത്ത് എളളി ലേബൽഡ്'" വിത്തായി</p>

സംഭരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കേരള കാർഷിക സർവകലാശാലയിൽ നിന്നും ലഭ്യമാക്കുന്ന ബ്രീഡർ നെൽ വിത്ത് കൃഷി വകുപ്പിലെ 33 സംസ്ഥാന വിത്ത് ഉല്പാദന കേന്ദ്രങ്ങൾക്കു നൽകി ഫൗണ്ടേഷൻ സീഡ് ഉത്പാദിപ്പിച്ച് കേരള സംസ്ഥാന വിത്ത് വികസന അതോറിറ്റി മുഖേന രജിസ്റ്റേർഡ് വിത്തുല്പാദന പദ്ധതി പ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത കർഷകർക്ക് നൽകുന്നു. പ്രസ്തുത വിത്ത് ഉപയോഗിച്ച് കർഷകർ സെർട്ടിഫൈഡ് നെൽവിത്ത് ഉത്പാദിപ്പിച്ചു കേരള സംസ്ഥാന വിത്ത് വികസന അതോറിറ്റിയ്ക്കു തിരികെ നൽകുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. പദ്ധതി പ്രകാരം വിത്തുല്പാദനത്തിലെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിൽ ശാസ്ത്രീയമായ കൃഷിരീതികൾ (കളമാറ്റൽ, മറ്റിനം നെൽച്ചെടികൾ നശിപ്പിക്കൽ/ കീടരോഗ നിയന്ത്രണം) എന്നിവ സീഡ് ഇൻസ്പെക്ടർ, കൃഷി ഓഫീസർ എന്നിവരുടെ കർശന നിരീക്ഷണത്തിലും മേൽനോട്ടത്തിലും നടത്തി വരുന്നു. നിലവിൽ ബ്ലോക്കുതല കൃഷി അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർമാരാണ് സീഡ് ഇൻസ്പെക്ടർമാരായി പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നത്. കർഷകർ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന വിത്ത്, നെല്ലിന്റെ 3 പ്രധാനപ്പെട്ട വളർച്ച ഘട്ടങ്ങളിൽ (ചിനപ്പ് പൊട്ടൽ, അടിക്കണപ്പുരുവം, നെല്ലിന്റെ പാൽപ്പുരുവം) ബ്ലോക്ക് തലത്തിലെ സീഡ് ഇൻസ്പെക്ടർമാരായ കൃഷി അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർമാർ സ്ഥല പരിശോധനയിലൂടെ ഗുണ നിലവാരം ഉറപ്പു വരുത്തുകയും, കൊയ്തു കഴിഞ്ഞ് വിത്ത് സാമ്പിൾ എടുത്തു വിത്ത് പരിശോധന ലാബിൽ അയക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സംസ്ഥാനത്ത് 3 വിത്ത് പരിശോധനാ ലാബുകൾ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു; തുടർന്ന് വിത്ത് പരിശോധന ലാബുകളിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്ന ഫലങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സർട്ടിഫിക്കേഷൻ ഏജൻസിയായുള്ള കൃഷി ഡയറക്ടറേറ്റിലെ അഡീഷണൽ ഡയറക്ടർ (സി.പി) സീഡ് സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകുന്നു. ഇപ്രകാരം സർട്ടിഫൈ ചെയ്ത ഗുണനിലവാരമുള്ള നെൽവിത്ത് കർഷകരിൽ നിന്നും സംഭരിച്ച് ആവശ്യാനുസരണം കൃഷി ഭവൻ മുഖേന കർഷകർക്ക് വിതരണം ചെയ്യുന്നു. തെങ്ങിൻ തൈ സ്റ്റോറുകളിൽ നിന്നും ഗുണമേന്മയുള്ള നാടൻ , കുറിയ ഇനം , സങ്കരയിനം തെങ്ങിൻ തൈകൾ കോക്കനട്ട് മാനുൽ പ്രകാരം ഉത്പാദിപ്പിച്ച് വിതരണം ചെയ്യുന്നു. നെൽവിത്തുകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള എല്ലാ വിത്തിനങ്ങളും പരിശോധിച്ച് ഗുണമേന്മ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി കേരളത്തിൽ 3 വിത്ത് പരിശോധന ലബോറട്ടറികൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ഇതിൽ 2 ലാബുകൾ കൃഷി വകുപ്പിന് കീഴിലും ഒരേണ്ണം കേരള കാർഷിക സർവകലാശാലയുടെ കീഴിലുമാണ്

		<p>പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. കൃഷി വകുപ്പിന്റെ ഫാമുകളിൽ ഉൽപാദിപ്പിച്ചതും വി.എഫ്.പി.സി.കെ ലഭ്യമാക്കുന്നതുമായ പച്ചക്കറി വിത്തുകളാണ് സംസ്ഥാനത്ത് കൃഷി വകുപ്പ് വിതരണം നടത്തുന്നത്. വി.എഫ്.പി.സി.കെയുടെ പാലക്കാട് ആലത്തൂരിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന വിത്ത് സംസ്കരണ ശാലയോടനുബന്ധിച്ച് വിത്തുൽപാദനത്തിൽ പ്രത്യേക പരിശീലനം ലഭിച്ച വിത്തുൽപാദക കർഷകരാണ് പച്ചക്കറി വിത്തുകൾ ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്നത്. ഇതിനാവശ്യമായ ബ്രീഡർ സീഡ് കേരള കാർഷിക സർവ്വകലാശാല, IIHR, ബംഗ്ലൂരു തുടങ്ങിയ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നാണ് ലഭ്യമാക്കുന്നത്. വിത്തുകളുടെ ശുദ്ധതയും, ഊർപ്പവും, അങ്കുരണശേഷിയും വിത്ത് പരിശോധനാ ലാബുകളിൽ പരിശോധിച്ചതിന് ശേഷമാണ് പച്ചക്കറി വിത്തുകൾ വിതരണം നടത്തുന്നത്.</p>
(ഡി)	<p>പ്രൊട്ടക്ഷൻ ഓഫ് പ്ലാന്റ് വെറൈറ്റി ആന്റ് ഫാർമേഴ്സ് റെഗുലേഷൻ ആക്ട്, 2001 കർഷകർക്ക് നൽകുന്ന അവകാശങ്ങൾ കവർന്നെടുക്കുന്ന കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ സീഡ് ബില്ലിനെതിരെ പ്രതിഷേധം അറിയിച്ചിരുന്നോ; വ്യക്തമാക്കാമോ?</p>	<p>(ഡി) കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ 1966 ലെ വിത്ത് ആക്ടിന് പകരമായി വിത്ത് ബിൽ 2004 തയ്യാറാക്കിയെങ്കിലും പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നില്ല. തുടർന്ന് കൃഷി മന്ത്രാലയം വിത്ത് ബില്ലിന് 2019 ൽ കരട് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ടി കരട് ബില്ലിനെതിരെ വ്യാപക പ്രതിഷേധം ഉയർന്ന സാഹചര്യത്തിൽ ടി ബില്ലും ഇതുവരെ നിയമമായി പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നിട്ടില്ല.</p>

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ